

עפ"ג (תל אביב) 18721-09-23 - נופר חבושה נ' מדינת ישראל

עפ"ג (תל-אביב-יפו) 18721-09-23 - נופר חבושה נ' מדינת ישראל מחוזי תל-אביב-יפו

עפ"ג (תל-אביב-יפו) 18721-09-23

נופר חבושה

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו - יפו

[15.01.2025]

כבוד השופט, סגן הנשיא שי יניב

כבוד השופט יוסי טופף

כבוד השופט דנה אמיר

פסק דין

המערערת הורשעה בבית משפט קמא (כב' השופט מסארווה), על יסוד הודאתה במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב האישום המתוקן, ב - 3 עבירות לפי סעיף 117(א)(6) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1975 (להלן: החוק), וב - 2 עבירות לפי סעיף 118 לחוק. על פי הסדר הטיעון הגבילה המאשימה את עתירתה ביחס לעונש המאסר ל - 13 חודשי מאסר בפועל. יחד עם המערערת הורשעו שתי חברות פרטיות בתחום שירות כוח אדם אשר היו בניהולה, במסגרתן בוצעו העבירות (להלן: החברות), ועליהן נגזר בהסכמה קנס סמלי. על המערערת נגזרו 10 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית, והערעור מופנה כנגד עונש המאסר בפועל אשר נגזר עליה.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, הנאשמת יחד עם החברות, לא הגישה במועד דוחות תקופתיים למנהל מע"מ לחודשים 6/20, 7/20, ו - 10/20 ולא שילמה את המס הנובע מהם. סכום המס הכולל הנובע מדוחות אלה הוא בסך 1,234,426 ₪. בנוסף, הנאשמת יחד עם החברות הגישה דוחות תקופתיים למנהל מע"מ לחודשים 2/20 ו - 8/20 אך לא צירפה את המס הנובע מהם ולא עמדה בהסדר תשלומים שערכה לגביהם. סכום המס הכולל הנובע מדוחות אלה הוא בסך 1,227,419 ₪.

תמצית גזר הדין

1. בגזר דינו המנומק ציין בית המשפט קמא את הערכים המוגנים החשובים שבבסיס העבירות שביצעה הנאשמת ואת סכומי המס המשמעותיים אשר נגרעו מהקופה הציבורית כתוצאה מביצוען, וקבע כי "הפגיעה בערכים המוגנים איננה מבוטלת כלל וכלל". בית משפט קמא הבהיר כי חרף טענות בא-כוח המערערת בדבר חלקו המרכזי של "אחר" בביצוע העבירות יחד עם המערערת, משכתב האישום המתוקן שותק בהקשר זה, יש להניח שחלקה של המערערת הוא מרכזי ללא קשר לחלקו.

2. בגזר הדין נשקלה לקולא הודאת המערערת (הגם שלא הודתה בשלב מוקדם של ההליך וחרף התנהלותה במהלכו) וכן פגיעת העונש במערערת ומשפחתה. אף נשקלו העדרו של עבר פלילי רלוונטי למערערת וקשייה האישיים והכלכליים. לצד זאת הודגשה החומרה בכך שעל אף הזמן הרב שחלף מאז ביצוע העבירות, המערערת לא תיקנה את הנזק ולא הסירה כל חלק מהמחדל ואף לא ניסתה לפעול כאמור. בשקלול הנסיבות מצא בית משפט קמא לקבוע את עונשה של המערערת ב"רף התחתון בתוך השליש האמצעי" של מתחם הענישה, ל - 10 חודשי מאסר בפועל כאמור, לצד ענישה נלווית.

תמצית טיעוני הצדדים

3. בהודעת הערעור טען בא-כוח המערערת כי המערערת נאלצה לנהל את החברות בשל פטירת אביה וחזר על טענתו לפיה "האחר", שהיה על פי הנטען שותפה של המערערת, "הוא זה שגרם למשיכת הכספים והחברות והביא לידי המחדל". נטען כי מדובר ברצף עבירות על פני אותה שנה ויש לראות בהן "כעבירה אחת".
4. בא-כוח המערערת קבל על מתחם הענישה שקבע בית משפט קמא ובצד זאת טען כי נכון היה למקם את עונשה של המערערת בשלישו התחתון. עוד טען כי בית המשפט קמא לא נתן דעתו לכך שנאמן בהליכי חדלות הפירעון אישר תביעת חוב, ולטענתו, חלקו המשמעותי של המחדל יוסר ממימוש בית המגורים של אם המערערת. כמו כן טען כי לא ניתן משקל לכך שהמערערת ללא עבר פלילי רלוונטי, לנסיבותיה האישיות, לתאונת הדרכים שעברה ולמצבה הפיזי, וכי בית משפט קמא שגה בכך שלא הורה על קבלת תסקיר שירות מבחן לעונש. לטענת בא-כוח המערערת, בנסיבות הכוללות ניתן להסתפק בעונש מאסר אותו ניתן לרצות בעבודות שירות וכך ביקש שנפסוק. בסוף הודעת הערעור הוסיף כי המערערת הצליחה לגייס סך של 200,000 ₪ בדרך של גמילות חסדים לשם הסרת המחדל.
5. בדיון שהתקיים ביום 7.2.2024 חזר בא-כוח המערערת על טענותיו ועתר כי עונשה של המערערת יוקל ל - 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. לטענתו, המערערת עשתה כל שביכולתה על מנת להסיר את המחדל ויש לשקול בעניינה שיקולי שיקום. באותו מועד מסר כי הוא מחזיק בנאמנות סך של 200,000 ₪ אותם ניתן יהיה להעביר על חשבון המחדל "תוך מספר ימים". באת-כוח המשיבה מצדה ציינה את החומרה שבביצוע העבירות, את היקפן ואת חלוף הזמן מאז ביצוען. בנוסף הבהיר כי לא ניתן להתייחס לכספים המצויים בקופת פירוק כהסרת מחדל ללא הסכמת בעל התפקיד.
6. בסופו של הדיון, ראינו לאפשר למערערת ארכה בת 7 ימים לתשלום 200,000 ₪ על חשבון המחדל, והמאשימה התבקשה לגבש עמדתה ביחס לערעור ככל שכן יעשה. בחלוף המועד, המערערת לא ביצעה כל תשלום כפי שהתחייבה, ואף לא לאחר שניתנו על ידינו אורכות נוספות והתקיים דיון נוסף ביום 19.6.2024. בא-כוח המערערת אף לא פעל להעביר עדכון לתיק בית המשפט כפי שנדרש.
- דיון והכרעה

7. נקדים מסקנה לדיון ונבהיר כי לא מצאנו כל שגיאה בפסק דינו של בית משפט קמא. בניגוד לנטען על ידי בא-כוח המערער, מבחינת גזר הדין מסקנתנו היא כי בית המשפט קמא נתן דעתו לכלל השיקולים הצריכים לעניין כנדרש בגזר הדין, ובכלל זאת נסיבותיה האישיות של המערער, והעונש אשר גזר עליה אינו חמור כלל ועיקר בנסיבות.
8. כפי שקבע בית משפט קמא, במקרה זה קיימת חומרה לא מבוטלת בביצוע העבירות, 5 במספר, אשר בוצעו על פני תקופה בת כמעט שנה, בפרט לאור סכום המס החריג והגבוה אשר נגרע מהקופה הציבורית כתוצאה מביצוע, העומד על סך כולל של 2,491,854 ₪. אין בכך שמדובר בביצוע עבירות כמעט ברצף כדי להביא לקביעה כי מדובר "בעבירה אחת" כטענת בא-כוח המערער, או כדי להפחית מחומרת הנסיבות, ומדובר בהתנהלות חוזרת של המערער בביצוע עבירות בכל אחת מתקופות הדיווח בגינה הורשעה. כמו בית משפט קמא, גם אנחנו לא מצאנו ממש בטיעוני בא-כוח המערער בדבר חלקו המרכזי של "האחר" בביצוע העבירות כנסיבה לקולא, משעניין זה לא עולה מעובדות כתב האישום המתוקן בו הודתה.
9. נקבע לא אחת מפי בית המשפט העליון כי חומרתן של עבירות המס נובעת מכך שהן פוגעות במשק, בכלכלה ובקופה הציבורית וכן בערך השוויון בנטל המס (ראו לדוגמא רע"פ 8292/22 לוי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (12.12.2022) (להלן: רע"פ לוי)). במקרה זה, בהינתן היקף העבירות, מידת הפגיעה היא ממשית וגבוהה. יש לזכור כי כאשר בתשלומי מע"מ עסקינן, העוסק הוא אך "צינור" להעברת הכספים למדינה וניתן בו אמון שיעשה כן, והוא אינו רשאי לעשות בהם כרצונו. אף נקבע כי גם במקרים של קושי כלכלי "לפרט אין זכות לבסס את המשך פעילותו העסקית על כספים שאינם שייכים לו" (רע"פ 4844/00 ברקאי נ' מדינת ישראל, פסקה 9, פ"ד נו(2) 37, 46 (2001); רע"פ 1688/14 כץ נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (9.3.2014) (להלן: רע"פ כץ)).
10. הגם שהעבירות בביצוען הורשעה המערער אינן כוללות יסוד של כוונה להתחמק מתשלום מס, ומכונות לעיתים "עבירות טכניות", מקרה זה מדגים באופן מובהק כי הנזק מביצוען אינו טכני כלל ועיקר.
11. פסיקת בית המשפט העליון הענפה לאורך השנים שבה והדגישה את חשיבותה של ענישה הכוללת עונשי מאסר לריצוי בפועל מאחורי סורג ובריוח בגין ביצוען של עבירות מס גם מהסוג הנדון, בפרט מקום בו לא מתוקן הנזק אשר נגרם. זאת לשם הרתעה, ובכללה הרתעת הרבים, על חשיבותה הרבה לאור מאפייני העבירות ומבצעייהן. אף הובהר כי בעבירות אלה מקבל האינטרס הציבורי והצורך בענישה מרתיעה בכורה על פני נסיבות אישיות (רע"פ לוי, פסקה 10, רע"פ כץ, פסקה 6). הדברים רלוונטיים ביתר שאת מקום בו מדובר במחדל מס גבוה וחריג כבעניינינו אשר לא הוסר חרף הזדמנויות שניתנו לשם כך.

12. לא מצאנו כל טעות בגזר דינו של בית משפט קמא גם לאחר שנתנו דעתנו למצבה של המערערת כעולה מהמסמכים הרפואיים אשר צורפו להודעת הערעור ויתר נסיבותיה האישיות. איננו מוצאים לקבל את טענת בא-כוחה לפיה היה על בית משפט קמא להזמין תסקיר שירות מבחן לעונש בעניינה. כידוע, אין חובה להורות על עריכת תסקיר שירות מבחן לעונש עובר למתן גזר הדין אלא במקרים המנויים באכרזת דרכי ענישה (תסקיר של קצין מבחן). התשכ"ד-1964 שעניינו אינו נופל בגדרם, וההחלטה בדבר הצורך בעריכת תסקיר נתונה לשיקול דעתו של בית המשפט (ע"פ 8175/22 דאעגלה נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (27.8.2024)). נסיבותיה האישיות של המערערת הובאו לידיעת בית משפט קמא על ידי המערערת ובא-כוחה בעת הטיעון לעונש, ובית משפט קמא הבהיר כי שקלן לפני שגזר את דינה, ואף מצא להקל במידת מה בעונשה בהתחשב בהן ובשל הודאתה. גם העדרו של עבר פלילי רלוונטי למערערת נשקל על ידי בית משפט קמא, ואין בנסיבה זו כדי להצדיק הקלה נוספת בעונשה. אף לא מצאנו כי ראוי להקל בעונשה של המערערת משיקולי שיקום.
13. כפי שפורט לעיל, במהלך הדיון בערעור, לפנינו משורת הדין, אפשרנו למערערת לפעול להסרת ולו חלק מהמחדל, ולשלם סך של 200,000 ₪ המוחזקים על פי הנטען על ידה בנאמנות על ידי בא כוחה - אך המערערת לא פעלה כאמור. על פני פרק זמן ממושך טען בא-כוחה של המערערת טענות שונות ואף לא פעל לעדכון בית המשפט כנדרש. בסופו של יום - לא שולם על ידי המערערת כל סכום על חשבון המחדל.
14. נבהיר כי לא מצאנו לקבל את טענת בא-כוחה לפיה משהוגשה תביעת חוב על ידי רשויות מע"מ בהליכי חדלות הפירעון של החברות, חלקו המשמעותי של המחדל יוסר ממימוש בית המגורים של אם המערערת. זאת משלא הונח כל מסד ראיתי לטענה ולא הוצגה כל עמדה בהקשר זה מצד הנאמן. בנוסף נציין כי כפי שנקבע על ידי בית המשפט העליון - אין לראות בחוסר יכולת כלכלית לתקן את הנזק ולהסיר את המחדל, או בהיעדר יכולת לגבות את החוב במישור האזרחי בשל הליכי פשיטת רגל בהם מצוי נאשם כהסרת מחדל או כשיקול להקלה בעונש (רע"פ כץ, פסקה 7). משכך, גם בעניינה של המערערת אין מקום להקלה בעונש אף אם מצבה הכלכלי והמשפטי אינו מאפשר את הסרת המחדל על ידה.
15. אשר על כן, ומשמצאנו כאמור כי לא נפלה כל טעות בגזר דינו של בית משפט קמא - הערעור נדחה.
16. לתחילת ריצוי העונש על המערערת להתייצב ביום 16.2.2025 שעה 8:00 בכלא נווה תרצה.
- ניתן היום, ט"ו טבת תשפ"ה, 15 ינואר 2025, במעמד ב"כ המדינה ובהעדר המערערת ובאי כוחה.
- פ